

BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIDA IJODIY TEXNOLOGIK FAOLIYATNI RIVOJLANTIRISH

Abdunazarova Zebiniso Xudoyshukurovna

Termiz davlat pedagogika

instituti o‘qituvchisi

Alinazarova Mehribon Jumanazar qizi

Termiz davlat pedagogika institute talabasi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish masalasi yoritiladi. Zamonaviy ta‘lim tizimi o‘quvchilardan nafaqat nazariy bilim, balki mustaqil fikrlash, amaliy ko‘nikmalar va ijodiy yondashuvni ham talab etadi. Ayniqsa, boshlang‘ich ta‘lim bosqichi shaxsning shakllanishida muhim poydevor bo‘lib, aynan shu davrda ijodiy tafakkurni rivojlantirish dolzarb vazifaga aylanadi.

Maqolada ijodiy texnologik faoliyat tushunchasi ochib berilib, uni shakllantirishning nazariy asoslari hamda samarali pedagogik usullari tahlil qilinadi. Texnologik ta‘lim darslarida o‘quvchilarning tasavvuri, konstruktiv fikrlashi va muammoni hal qilish qobiliyatini rivojlantirish imkoniyatlari ko‘rsatib beriladi. Shuningdek, muammoli o‘qitish, loyihaviy faoliyat, interaktiv metodlar va axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanishning ahamiyati yoritiladi.

Xulosa sifatida, ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish o‘quvchilarning intellektual salohiyatini oshirish va kelajakda innovatsion fikrlaydigan shaxs bo‘lib shakllanishiga xizmat qilishi ta‘kidlanadi.

Kalit so‘zlar: ijodiy faoliyat, texnologik ta‘lim, boshlang‘ich sinf, ijodkorlik, loyihaviy ta‘lim, muammoli o‘qitish, mustaqil fikrlash.

KIRISH

Bugungi kunda ta‘lim tizimida o‘quvchilarning mustaqil fikrlashi, ijodiy yondashuvi va amaliy ko‘nikmalarini rivojlantirishga alohida e‘tibor qaratilmoqda. Zamonaviy jamiyat innovatsion fikrlay oladigan va muammolarga yangicha yechim topa oladigan shaxslarni talab etadi. Shu sababli boshlang‘ich ta‘lim bosqichidayoq o‘quvchilarda ijodiy texnologik faoliyatni shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi.

Boshlang‘ich sinf o‘quvchilari tabiatan qiziquvchan va izlanuvchan bo‘lib, ularning ijodiy salohiyatini to‘g‘ri yo‘naltirish zarur. Texnologik ta‘lim darslari bu borada keng imkoniyat yaratadi. Turli materiallar bilan ishlash jarayonida o‘quvchilar rejalashtirish, modellashtirish va tahlil qilish ko‘nikmalarini egallaydilar.

Interaktiv metodlar, loyihaviy faoliyat va zamonaviy pedagogik texnologiyalar o‘quvchilarning ijodiy fikrlashini yanada faollashtiradi. Mazkur maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirishning nazariy asoslari va samarali metodlari qisqacha tahlil qilinadi.

DEVELOPING CREATIVE TECHNOLOGICAL ACTIVITY IN PRIMARY SCHOOL STUDENTS

Abdunazarova Zebiniso Xudoyshukurovna

Teacher, Termez State Pedagogical Institute

Alinazarova Mehribon Jumanazar qizi

Student, Termez State Pedagogical Institute

ABSTRACT

This article highlights the issue of developing creative technological activity in primary school students. Modern education requires not only theoretical knowledge but also independent thinking,

practical skills, and a creative approach. The primary education stage plays a crucial role in personality formation; therefore, fostering creative thinking at this stage is especially important.

The article explains the concept of creative technological activity and analyzes its theoretical foundations and effective pedagogical methods. It outlines the opportunities within technology lessons to develop students' imagination, constructive thinking, and problem-solving abilities. The importance of problem-based learning, project-based activities, interactive methods, and information and communication technologies is also emphasized.

In conclusion, developing creative technological activity enhances students' intellectual potential and prepares them to become innovative thinkers in the future.

Keywords: creative activity, technological education, primary school, creativity, project-based learning, problem-based learning, independent thinking.

INTRODUCTION

Today, educational reforms focus on developing students' independent thinking, creativity, and practical skills. Modern society demands individuals who can think innovatively and solve problems creatively. Therefore, forming creative technological activity at the primary education stage is highly significant.

Primary school students are naturally curious and imaginative. Proper guidance helps develop their creativity and initiative. Technology lessons provide wide opportunities for this development. Working with different materials helps students learn planning, modeling, and analytical thinking.

Interactive methods, project-based learning, and modern pedagogical technologies further enhance students' creative thinking. This article briefly analyzes the theoretical foundations and effective methods for developing creative technological activity in primary school students.

РАЗВИТИЕ ТВОРЧЕСКОЙ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ У УЧАЩИХСЯ НАЧАЛЬНЫХ КЛАССОВ

Абдуназарова Зебинисо Худойшукуровна

Преподаватель, Термезский государственный педагогический институт

Алиназарова Мехрибон Жуманазар кизи

Студентка, Термезский государственный педагогический институт

АННОТАЦИЯ

В данной статье рассматривается проблема развития творческой технологической деятельности у учащихся начальных классов. Современная система образования требует не только теоретических знаний, но и развития самостоятельного мышления, практических навыков и творческого подхода. Начальная ступень обучения является важным этапом формирования личности, поэтому развитие творческого мышления в этот период особенно актуально.

В статье раскрывается сущность понятия творческой технологической деятельности, анализируются ее теоретические основы и эффективные педагогические методы. Показаны возможности уроков технологии в развитии воображения, конструктивного мышления и навыков решения проблем. Особое внимание уделяется проблемному обучению, проектной деятельности, интерактивным методам и использованию информационно-коммуникационных технологий.

В заключение подчеркивается, что развитие творческой технологической деятельности способствует повышению интеллектуального потенциала учащихся и формированию инновационно мыслящей личности.

Ключевые слова: творческая деятельность, технологическое образование, начальная школа, креативность, проектное обучение, проблемное обучение, самостоятельное мышление.

ВВЕДЕНИЕ

В современных условиях система образования направлена на развитие самостоятельного мышления, творческого подхода и практических навыков учащихся. Обществу необходимы личности, способные мыслить инновационно и находить нестандартные решения. Поэтому формирование творческой технологической деятельности уже на этапе начального образования приобретает особую значимость.

Ученики начальных классов отличаются любознательностью и богатым воображением. Правильное педагогическое сопровождение способствует развитию их творческого потенциала. Уроки технологии создают широкие возможности для этого. Работа с различными материалами формирует навыки планирования, моделирования и анализа.

Использование интерактивных методов, проектной деятельности и современных педагогических технологий способствует активизации творческого мышления учащихся. В статье кратко рассматриваются теоретические основы и эффективные методы развития творческой технологической деятельности у младших школьников.

ASOSIY QISM

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish masalasi zamonaviy pedagogikaning ustuvor yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki aynan boshlang'ich ta'lim bosqichida bolaning tafakkuri, qiziqishi, tasavvuri va amaliy ko'nikmalari shakllana boshlaydi. Bu davrda berilgan ta'lim va tarbiya keyingi bosqichlar uchun mustahkam poydevor bo'lib xizmat qiladi. Ijodiy texnologik faoliyat o'quvchilarning nafaqat bilimini boyitadi, balki ularni mustaqil fikrlashga, yangilik yaratishga va muammolarga yechim topishga o'rgatadi. Shu sababli texnologik ta'lim jarayonida o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini ochib berishga alohida e'tibor qaratish zarur.

Ijodiy texnologik faoliyat deganda o'quvchilarning ma'lum bir amaliy vazifani bajarish jarayonida yangi g'oya ishlab chiqishi, buyum yaratishi yoki mavjud mahsulotni takomillashtirishi tushuniladi. Bu jarayonda bola kuzatadi, tahlil qiladi, rejalashtiradi va natijani baholaydi. Masalan, oddiy qog'ozdan o'yinchoq yasash topshirig'i berilganda, o'quvchi avvalo qanday shakl tanlashni o'ylaydi, keyin uni chizadi, kesadi va bezatadi. Shu jarayonning o'zida u bir nechta intellektual operatsiyalarni bajaradi. Bu esa ijodiy tafakkurning rivojlanishiga xizmat qiladi.

Boshlang'ich sinflarda texnologik ta'lim darslari o'quvchilarning ijodiy salohiyatini rivojlantirish uchun keng imkoniyat yaratadi. Qog'oz, karton, plastilin, tabiiy materiallar, mato, ip, yog'och kabi oddiy vositalar orqali o'quvchilar turli buyumlar tayyorlaydilar. Bu jarayon nafaqat qo'l mehnatini rivojlantiradi, balki tasavvur doirasini kengaytiradi. O'quvchi har bir ishni bajarishda o'z fantaziyasini ishga soladi, rang va shakllarni tanlaydi, kompozitsiya yaratadi. Shu orqali estetik did ham shakllanadi.

Ijodiy texnologik faoliyatni samarali tashkil etish uchun o'qituvchi muhim rol o'ynaydi. U faqat topshiriq beruvchi emas, balki yo'naltiruvchi, rag'batlantiruvchi va maslahat beruvchi bo'lishi kerak. O'qituvchi o'quvchilarning har bir g'oyasini qadrlashi, ularni qo'llab-quvvatlashi zarur. Agar bola xato qilsa, uni tanqid qilish emas, balki to'g'ri yo'l ko'rsatish maqsadga muvofiqdir. Chunki qo'rqitish yoki keskin tanqid ijodiy fikrlashni susaytiradi. Erkin va do'stona muhit esa ijodkorlikni rag'batlantiradi.

Muammoli vaziyatlar ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirishda samarali usullardan biridir. O'quvchilarga tayyor namunani ko'rsatish o'rniga, ularga muammo berish va uni mustaqil hal qilishni taklif etish maqsadga muvofiq. Masalan, "Oddiy materiallardan qush uyasini qanday yasash mumkin?" kabi savol o'quvchilarni izlanishga undaydi. Har bir o'quvchi o'ziga xos yechim taklif qiladi. Bu esa darsni jonlantiradi va ijodiy fikrlashni faollashtiradi.

Loyihaviy faoliyat ham boshlang'ich sinflarda ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Kichik guruhlarda ishlash orqali o'quvchilar birgalikda reja tuzadilar, vazifalarni taqsimlaydilar va yakuniy mahsulot yaratadilar. Bu jarayonda hamkorlik, muloqot va mas'uliyat hissi shakllanadi. Masalan, "Maktab maketi" loyihasini tayyorlash jarayonida o'quvchilar turli rollarni bajaradilar: kimdir devor yasaydi, kimdir tom, boshqasi bezatish bilan shug'ullanadi. Natijada jamoaviy ijod mahsuli yuzaga keladi.

Zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari ham ijodiy faoliyatni rivojlantirishga xizmat qiladi. Interaktiv doskalar, multimediali taqdimotlar, oddiy grafik dasturlar o'quvchilarning tasavvurini boyitadi. Masalan, rasm chizish dasturlarida oddiy kompozitsiyalar yaratish bolalarda dizayn ko'nikmasini shakllantiradi. Shuningdek, videomateriallar orqali turli buyumlarni yasash bosqichlarini ko'rish o'quvchilarda qiziqish uyg'otadi. Texnologiya vositalaridan oqilona foydalanish ta'lim jarayonini yanada samarali qiladi.

Ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirishda rag'batlantirish muhim omil hisoblanadi. O'quvchilar tayyorlagan ishlarni ko'rgazmaga qo'yish, kichik tanlovlar tashkil etish, diplom yoki rag'batlantiruvchi sovg'alar berish ularni yanada faol bo'lishga undaydi. Har bir o'quvchi o'z mehnati qadrlanishini his qilganda, u yanada ijodiy ishlashga harakat qiladi. Bu jarayon o'ziga bo'lgan ishonchni ham oshiradi.

Shuningdek, ota-onalar bilan hamkorlik qilish ham muhimdir. Uy sharoitida oddiy ijodiy topshiriqlar berish, birgalikda buyum yasash, bolani mustaqil ishlashga undash ijodiy faoliyatni mustahkamlaydi. Ota-onalar farzandining ishiga befarq bo'lmasligi, uni qo'llab-quvvatlashi zarur. Ta'lim muassasasi va oila hamkorligi natijani yanada samarali qiladi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish murakkab, ammo zarur pedagogik jarayondir. To'g'ri tashkil etilgan ta'lim muhiti, zamonaviy metodlar, muammoli vaziyatlar, loyihaviy ishlar va rag'batlantirish tizimi orqali o'quvchilarda ijodkorlik, mustaqil fikrlash va amaliy ko'nikmalar shakllanadi. Bu esa kelajakda innovatsion fikrlaydigan, faol va tashabbuskor shaxslarni tarbiyalashga xizmat qiladi.

XULOSA

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Chunki aynan boshlang'ich ta'lim bosqichida bolalarning tafakkuri, qiziqishi, tasavvuri va amaliy ko'nikmalari shakllanadi. Agar ushbu jarayon to'g'ri tashkil etilsa, o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammoni hal qilish, yangilik yaratish va o'z g'oyasini amalda namoyon etish ko'nikmalari rivojlanadi.

Maqolada ta'kidlanganidek, ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish uchun qulay pedagogik muhit yaratish, o'quvchilarni erkin fikrlashga undash, muammoli vaziyatlardan foydalanish hamda loyihaviy ta'limni joriy etish muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi bu jarayonda yo'naltiruvchi va rag'batlantiruvchi rolni bajarishi, har bir o'quvchining individual imkoniyatlarini inobatga olishi zarur.

Shuningdek, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarning tasavvurini kengaytiradi va ularning ijodiy faoliyatini yanada faollashtiradi. Rag'batlantirish, ko'rgazmalar va tanlovlar tashkil etish orqali o'quvchilarning o'ziga bo'lgan ishonchi ortadi, ijodkorlikka bo'lgan qiziqishi mustahkamlanadi.

Umuman olganda, boshlang'ich sinf o'quvchilarida ijodiy texnologik faoliyatni rivojlantirish ularning intellektual salohiyatini oshirish, kelajakda innovatsion fikrlaydigan va tashabbuskor shaxs bo'lib yetishishiga zamin yaratadi. Shu bois ta'lim jarayonida ijodkorlikni qo'llab-quvvatlash va texnologik faoliyatni samarali tashkil etish dolzarb vazifa bo'lib qoladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. 3.X. Абдуназарова (2024). Tabiiy Fanlarni O‘qitishda O‘Quvchilar Ekologik Tafakkurini Shakllantirishning O‘ziga Xos Xususiyatlari. *Inter Education & Global Study*, (3), 123-129.
2. Abdunazarova, Z. (2024). The Content Of Using The Heritage Of Central Asian Thinkers In The Formation Of Ecological Thinking Of Primary Class Students In The Teaching Of Natural Sciences. *News Of The Nuuz*, 1(1.6.1), 43-45. <https://doi.org/10.69617/Nuuz.V1i1.6.1.3664>
3. Abdunazarova Zebiniso Khudoyshukurovna, . (2024). Pedagogical Significance Of Using The Heritage Of Central Asian Thinkers In Forming Ecological Thinking In Primary Class Natural Science Lessons. *International Journal Of Pedagogics*, 4(04), 95–97. <https://doi.org/10.37547/Ijp/Volume04issue04-18>
4. Abdunazarova Zebiniso Khudoyshukurovna, & Kasimov Shavkat Urolovich.(2022). Main Tasks Of Moral Education And The Role Of Youth in life. *Galaxy International Interdisciplinary Research Journal*, 10(4), 547–551.
5. Abdunazarova, Z. (2024). Developing The Opportunities Of Forming Students'ecological Thinking In The Teaching Of Natural Sciences. *World Bulletin Of Social Sciences*, 32, 80-83.
6. Al-Buxoriy, Imom Ismoil. Hadis. Al jome' as-sahih. 4-kitob. - T.: - Qomuslar bosh tahririyati, 1997.- 528 b.
7. At-Termiziy, Abu Iso. Ash shamoil an-nabaviya.- T.: Cho‘lpon, 1993. -112b.
8. Avazov Sh. Maktabda ekologik tarbiya.-Toshkent: O‘qituvchi, 1992. 62 b.
9. Zebiniso Abdunazarova. (2023). Formation Of The Components Of Ecological Thinking In Primary Class Students. *Emergent: Journal Of Educational Discoveries And Lifelong Learning (Ejedl)*, 4(07), 4–9.
10. Zebiniso Abdunazarova. (2024). Developing The Opportunities Of Forming Students' Ecological Thinking In The Teaching of natural Sciences. *World Bulletin Of Social Sciences*, 32, 80-83.
11. Zebiniso Abdunazarova. (2024). Developing The Opportunities of forming Students' Ecological Thinking In The Teaching Of Natural Sciences. *World Bulletin Of Social Sciences*, 32, 80-83.
12. Абдуназарова Зебинисо Формирование экологического мышления У Учащихся Начальных Классов "Экономика И Социум" 11(114) 2023
13. Абдуназарова, З. Х. (2024). Tabiiy Fanlarni O‘qitishda O‘Quvchilar Ekologik Tafakkurini Shakllantirishning O‘ziga Xos Xususiyatlari. *Inter Education & Global Study*, (3 (1)), 123-129
14. Z.X. Abdunazarova (2024). Boshlang‘Ich Sinf O‘quvchilarida Ekologik Tafakkurni Shakllantirishning Falsafiy Xususiyatlarini Takomillashtirish Ahamiyati. *Inter Education & Global Study*, (8), 342-348.
15. Абдуназарова З.Х. (2023). Формирование Экологического Мышления У Учащихся Начальных Классов. *Экономика И Социум*, (11 (114)-1), 486-489.
16. Z.X. Abdunazarova (2024). Boshlang‘Ich Sinf O‘quvchilarida Ekologik Tafakkurni Shakllantirishning Falsafiy Xususiyatlarini Takomillashtirish Ahamiyati. *Inter Education & Global Study*, (8), 342-348.
17. Zebiniso Abdunazarova. (2024). Developing The Opportunities Of Forming Students' Ecological Thinking In The Teaching Of Natural Sciences. *World Bulletin Of Social Sciences*, 32, 80-83. Retrieved From
18. 3.X. Абдуназарова (2024). Tabiiy Fanlarni O‘qitishda O‘quvchilar Ekologik Tafakkurini Shakllantirishning O‘ziga Xos Xususiyatlari. *Inter Education & Global Study*, (3), 123-129.

19. Abdinazarova Zebiniso Khudoyshukurovna, . (2024). Formation Of Ecological Thinking In Teaching Natural Sciences. *International Journal Of Pedagogics*, 4(04), 91–94.
20. Abdunazarova, Z. (2024). The Content Of Using The Heritage Of Central Asian Thinkers In The Formation Of Ecological Thinking Of Primary Class Students In The Teaching Of Natural Sciences. *News Of The Nuuz*, 1(1.6.1), 43-45. <https://doi.org/10.69617/Nuuz.V1i1.6.1.3664>
21. Абу Али Ибн Сина Избранное В 2-х томах . Восточная философия (ал-Хикма ал - машрикыйа) Руководство по философии (Китаб ал - хидая) Трактат об определениях (ар-Рисала фи-л-худуд) Трактат об этике (ар-Рисала фи-лахлак) . Душанбе – Ашгабат.: Культурный центр Посольства ИРИ в Туркменистане - 2003.,
22. Форобий Абу Наср Фозил одамлар шаҳри. - Тошкент: Абдулла Қодирий номидаги халқ мероси, 1993.
23. Abdunazarova , Z. . (2025). Qadimgi manba “avesto” dadagi tabiat haqidagi falsafiy qarashlarining MONIYATI. Педагогика и психология в современном мире: теоретические и практические исследования, 4(5), 37–41. извлечено от <https://inlibrary.uz/index.php/zdpp/article/view/71651>
24. Abdunazarova, z. (2025). Ekologik madaniyatni shakllantirishda qadriyatlarining falsafiy qarashlari va oʻrni. *Решение социальных проблем в управлении и экономике*, 4(3), 16-21.
25. Abdunazarova, z. (2025). Sharq allomalarining tabiat haqidagi falsafiy fikrlari. *Problems and solutions of scientific and innovative research*, 2(2), 158-169.
26. 29. Abdunazarova, Z., & mamasazarova, f. (2025). Boshlangʻich sinf oʻqituvchilariga qoʻyiladigan malaka talablari. *Problems and solutions of scientific and innovative research*, 2(2), 106-110.
27. Abdunazarova, Z. (2025, February). Boshlang ‘ich sinflarda tabiiy fanlarni o ‘qitishda ta’lim falsafasi. In *conference on the role and importance of science in the modern world* (Vol. 2, No. 2, pp. 276-281).
28. Abdunazarova, z. (2024). Tabiiy fanlarni o ‘qitishda boshlang ‘ich sinf o ‘quvchilarida ekologik tafakkurni shakllantirishda o ‘rta osiyo mutafakkirlari merosidan foydalanish mazmuni. *News of the nuuz*, 1(1.6. 1), 43-45.
29. Abdunazarova, Z. (2025, February). Boshlang ‘ich sinflarda tabiiy fanlarni o ‘qitishda ta’lim falsafasi. In *conference on the role and importance of science in the modern world* (Vol. 2, No. 2, pp. 276-281).
30. Abdunazarova, Z. (2025). Ekologik madaniyatning ma’naviy madaniyat tizimidagi oʻrni. *Инновационные исследования в современном мире: теория и практика*, 4(8), 78-84.